

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์

1. ยาบำรุงเลือดแผนโบราณ

ผลการวิเคราะห์ปริมาณธาตุเหล็กในยาบำรุงเลือดแผนโบราณ 19 ชนิด เป็นยาน้ำ 15 ชนิด และยาผง 4 ชนิด พบปริมาณธาตุเหล็กในยาบำรุงเลือดแผนโบราณชนิดน้ำมีค่าอยู่ในช่วง 1.77-344.50 มก./ล. ส่วนชนิดผงมีค่าอยู่ในช่วง 120.38 - 352.88 มก./กก. (ตารางที่ 8)

ผลการวิเคราะห์ปริมาณกรดโฟลิกในยาบำรุงเลือดแผนโบราณชนิดน้ำมีค่าอยู่ในช่วง 0.52-10.35 ไมโครกรัม/100 มล. ส่วนชนิดผงมีค่าอยู่ในช่วง 28.86-41.34 ไมโครกรัม/100 กรัม (ตารางที่ 9)

2. สมุนไพรบำรุงเลือด

ผลการวิเคราะห์ปริมาณธาตุเหล็กและกรดโฟลิกในสมุนไพรบำรุงเลือด 30 ชนิด ซึ่งมีการนำมาใช้ผลมในสูตรยาบำรุงเลือดส่วนใหญ่ พบว่ามีปริมาณธาตุเหล็กอยู่ในช่วง 0.40-10.35 มก./กก. และมีกรดโฟลิกอยู่ในช่วง 9.46-368.76 ไมโครกรัม/100 กรัม (ตารางที่ 10 และ 11)

จากผลการวิเคราะห์ปริมาณธาตุเหล็กและกรดโฟลิก ในยาบำรุงเลือดแผนโบราณ นำมาคำนวณหาปริมาณธาตุเหล็กและกรดโฟลิกที่ร่างกายจะได้รับในหนึ่งวัน เมื่อรับประทานตามปริมาณที่แนะนำไว้ในฉลากยา พบว่าปริมาณธาตุเหล็กและกรดโฟลิกที่จะได้รับจากยาบำรุงเลือดแผนโบราณนี้จะอยู่ในช่วงวันละ 0.10-10.34 มก. และ 0.31-9.32 ไมโครกรัม ตามลำดับ (ตารางที่ 12)

ตารางที่ ๘ ปริมาณธาตุเหล็กในยาบำรุงเลือดแผนโบราณ

ชนิด	ปริมาณธาตุเหล็ก*	
	เฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ยาน้ำ		
1	1.77	0.09
2	10.95	0.71
3	6.06	1.17
4	23.13	0.32
5	2.72	0.23
6	2.70	0.85
7	4.35	0.14
8	55.78	3.57
9	6.46	0.74
10	321.0	19.80
11	344.50	14.85
12	4.14	0.06
13	8.68	0.14
14	6.56	1.87
15	8.32	2.95
ยาผง		
1	342.25	26.87
2	352.88	10.08
3	422.88	2.30
4	120.38	4.77

* ยาน้ำ หน่วยเป็น มก./ล.

ยาผง หน่วยเป็น มก./กก.

ตารางที่ 9 ปริมาณกรดฟอสฟอริกในยาบำรุงเลือดแผนโบราณ

ชนิด	ปริมาณกรดฟอสฟอริก [*]			
	อิสระ	สังยุค	รวม	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกรดฟอสฟอริกรวม
ยาน้ำ				
1	0.40	0.12	0.52	0.06
2	1.12	4.72	5.82	1.36
3	0.71	3.79	4.50	0.57
4	0.87	1.60	2.47	0.36
5	3.30	7.05	10.35	4.26
6	0.47	0.92	1.39	0.20
7	0.13	0.66	0.79	0.40
8	0.33	3.32	3.65	3.06
9	0.41	2.03	2.44	0.36
10	1.81	1.20	3.01	0.41
11	1.25	2.92	4.17	0.75
12	1.14	2.67	3.81	0.19
13	1.22	1.39	2.61	0.29
14	1.90	1.40	3.30	0.23
15	1.06	3.85	4.91	0.42
ยาผง				
1	6.60	20.26	26.86	3.69
2	3.90	27.82	31.72	3.56
3	4.68	30.16	34.84	8.54
4	4.08	37.26	41.34	2.64

* ยาน้ำ หน่วยเป็น ไมโครกรัม/100 มล.

ยาผง หน่วยเป็น ไมโครกรัม/100 ก.

ตารางที่ 10

ปริมาณธาตุเหล็กในสมุนไพรป่าทุ่งเสียด

ชื่อสมุนไพร	ปริมาณธาตุเหล็ก (มก./กก.)	
	เฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. กระวาน	3.12	1.79
2. กานพลู	2.64	1.82
3. โกรฐเขมา	4.49	1.33
4. โกรฐजूน้ำส้มพลา	25.84	1.05
5. โกรฐเชียง	5.03	3.61
6. โกรฐสอ	2.20	0.07
7. โกรฐหัวบัว	4.61	0.34
8. ข่าต้น	1.10	0.42
9. ชิง	8.20	2.12
10. คำฝอย	38.41	27.00
11. จันทน์แดง	0.63	0.23
12. ดอกจันทน์	1.98	0.35
13. ลูกจันทน์	0.78	0.18
14. เจตมูลเพลิงแดง	22.58	16.31
15. ชะพลู	20.64	16.42
16. ชะเอมเทศ	3.62	0.54
17. ดีปลี	1.97	0.16
18. เทียนขาว	14.23	10.11
19. เทียนขาวเปลือก	4.81	0.74
20. เทียนดำ	8.84	5.93
21. เทียนแดง	6.14	3.45
22. เทียนตาตั๊กแตน	4.00	0.95

ตารางที่ 10 ปริมาณธาตุเหล็กในสมุนไพรป่าสูงเสียด (ต่อ)

ชื่อสมุนไพร [*]	ปริมาณธาตุเหล็ก (มก./กก.)	
	เฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
23. ฝาง	0.40	0.14
24. พริกไทยดำ	2.41	0.34
25. ไพล	4.52	1.18
26. มะกรูด (ผิว)	2.53	0.64
27. ว่านน้ำ	19.41	0.11
28. สะค้าน	3.79	1.69
29. อบเชยญวน	0.87	0.05
30. อบเชยเทศ	0.97	0.54

* ชื่อวิทยาศาสตร์อยู่ในภาคผนวก

ตารางที่ 11

ปริมาณกรดฟอสฟอริกในสมุนไพรบำรุงเลือด

ชื่อสมุนไพร ^a	ปริมาณกรดฟอสฟอริก (ไมโครกรัม/100 ก.)			
	อิสระ	สังยุค	รวม	ค่าเฉลี่ยเบนมาตรฐาน ของกรดฟอสฟอริกรวม
1. กระวาน	90.59	76.06	116.65	14.52
2. กานพลู	10.64	24.31	34.95	3.46
3. โกลฐเขมา	19.39	30.37	49.76	14.40
4. โกลฐจุฬาลัมพา	37.79	57.71	95.50	39.44
5. โกลฐเชียง	5.45	13.12	18.57	3.42
6. โกลฐสอ	74.75	114.69	189.44	11.28
7. โกลฐหัวบัว	12.75	25.05	37.80	10.50
8. ชำตัน	5.28	19.91	25.19	13.78
9. ชิง	154.44	108.27	262.71	49.28
10. คำฝอย	125.07	243.69	368.76	27.15
11. จันทน์แดง	8.50	28.63	37.13	3.05
12. ดอกจันทน์	11.55	53.95	65.50	3.27
13. ลูกจันทน์	13.04	22.85	35.89	25.29
14. เจตมูลเพลิงแดง	12.46	42.48	54.94	31.45
15. ชะพลู	52.97	68.63	121.59	0.12
16. ชะเอมเทศ	113.44	95.60	209.04	17.77
17. ดีปลี	25.66	21.65	47.31	2.33
18. เทียนขาว	143.39	112.12	255.51	23.95
19. เทียนขาวเปลือก	50.57	69.73	120.30	23.82
20. เทียนดำ	95.04	60.19	155.23	26.67
21. เทียนแดง	21.62	15.51	37.13	3.50
22. เทียนตาตุ๊กแตน	72.11	111.39	183.50	4.81

ตารางที่ 11 ปริมาณกรดฟอสฟอริกในสมุนไพรบำรุงเลือด (ต่อ)

ชื่อสมุนไพร [*]	ปริมาณกรดฟอสฟอริก (ไมโครกรัม/100 ก.)			
	อิสระ	สังยุค	รวม	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกรดฟอสฟอริกรวม
23. ฟาง	0.74	8.72	9.46	1.82
24. พริกไทยดำ	63.53	89.64	153.17	34.09
25. ไพล	15.35	73.40	88.75	30.91
26. มะกรูด (ผิว)	19.47	30.65	50.12	0.98
27. ว่านน้ำ	72.93	112.67	185.60	23.45
28. สะค้าน	13.28	53.03	66.31	56.94
29. อบเชยญวน	20.96	27.80	48.76	2.65
30. อบเชยเทศ	19.47	65.88	85.35	10.90

* ชื่อวิทยาศาสตร์อยู่ในภาคผนวก

ตารางที่ 12 ปริมาณธาตุเหล็กและกรดโฟลิกที่ได้รับจากการรับประทานยาบำรุงเลือด
แผนโบราณในหนึ่งวัน

ชนิดยา	ปริมาณที่ได้รับในหนึ่งวัน	
	ธาตุเหล็ก (มก.)	กรดโฟลิก (ไมโครกรัม)
ยาน้ำ		
1	0.11	0.31
2	0.99	5.26
3	0.55	4.05
4	2.08	2.22
5	0.25	9.32
6	0.12	0.63
7	0.39	0.71
8	5.02	3.29
9	0.58	2.20
10	6.08	0.57
11	2.95 [*] , 10.34 ^{**}	0.36 [*] , 1.25 ^{**}
12	0.37	3.43
13	1.17	3.52
14	0.59	2.97
15	0.37	2.21
ยาผง		
1	5.13	4.03
2	0.64 [*] , 3.18 ^{**}	0.57 [*] , 2.85 ^{**}
3	2.03	1.67
4	0.10	0.33

* รับประทานโดยผสมกับเหล้า

** รับประทานโดยไม่ผสม